

Samfunnsplanlegging og forskningspolitikk

Innledning på NAVF's konferanse om norsk forskningspolitikk
21.mars, Ingeniørenes Hus, Oslo: "Norge i år 2000 -
oppgaver og prinsipper for styring av norsk forsknings og
utviklingsinnsats".

1. Innledning

Stilt overfor denne imponerende, og sett fra en innleders
synspunkt fryktinngytende forsamling, vil jeg for sikkerhets
skyld få starte med en bekjennelse: Forskning er viktig,
ja, forskning er avgjørende viktig.

Men allerede spørsmålet om hvorfor forskning er viktig,
er ett som de fleste i denne forsamlingen utvilsomt er
bedre istand til å besvare. (Jeg kan ihvertfall huske å
ha registrert en rekke sjeldent utmerkede og
velformulerte forsvarstaler for forskning, i forbindelse
med de årlige budsjettforhandlinger.)

Slik jeg ser det kan forskning både betraktes som et mål
i seg selv, og som et middel for å dekke andre behov.

Selv de fattigste kulturer har lagt meget arbeid i søken
etter kunnskap og innsikt. Erkjennelse synes å være et av
de grunnleggende menneskelige behov som alle
sivilisasjoner har søkt om å møte.

En måte å betrakte slik erkjennelse om menneske og natur på, er å skille mellom den rasjonelle og den emosjonelle. Mens religion og kunst vel kan sies å møte endel av de emosjonelle erkjennelsesbehov mennesket synes å ha, står forskning og utvikling på mange måter for den mer rasjonelle søken etter kunnskap og innsikt.

I tillegg til at forskningen er et viktig mål i seg selv, er det fra mitt synspunkt kanskje enda mer naturlig å understreke forskningens betydning som middel for å dekke menneskelige og samfunnsmessige behov. Vi vet at det er behov for nye teknologiske fremskritt, samtidig som vi trenger å vite mer om alternativer for utviklingen av politiske, kulturelle og økonomiske forhold. Hvilke veier finnes, hvor fører de hen og hvilken bør vi velge?

Et viktig utgangspunkt for å belyse forskningens betydning er at vi i dag synes å befinne oss i en slags overgangsfase i historien. Både økonomisk, teknologisk, sosialt og kulturelt er vi på mange måter på vei fra det forholdsvis kjente, til det nye og ukjente. Mange økonomer snakker i dag om strukturkrise snarere enn slike konjunkturkriser vi kjenner fra før, teknologene om den teknologiske revolusjon, sosiologer om overgangen til det postindustrielle samfunn og fremtidsforskere som Alvin Toffler trekker det hele sammen til forestillingen om "a third wave", en "tredje bølge".

Uansett hva man måtte mene om slike grove forenklinger, synes det klart at vi i årene fremover står overfor større økonomiske,

teknologiske, sosiale og institusjonelle omstillinger enn vi har vært vant til i den senere tid. På den annen side er det mye som tyder på at vårt samfunn i dag er i ferd med å bli mindre fleksibelt og tilpasningsdyktig enn hva som har vært vanlig tidligere. I dette perspektiv har jeg tro på forskningen. Jeg tror at en bevisst satsing på utvikling av kunnskap, teknologi og organisasjonsmessige løsninger kan bedre våre muligheter til møte de behov for omstillinger og tilpasning vi står overfor.

Men min "optimisme" på forskningens vegne er betinget av viktige forbehold. Hovedspørsmålet er fortsatt om forskningen selv er istand til å møte disse utfordringer, og ikke minst om samfunnet, dvs. bedriftene, institusjonene, organisasjonene og individene, er istand til å anvende og ta konsekvensen av de kunnskaper forskningen kan gi oss.

2. Noen aktuelle utfordringer

Nå er ikke jeg i første rekke anmodet om å filosofere omkring forskningens betydning i samfunnet. Derimot er jeg bedt om å se fremover, mot år 2000. Det er ingen lett oppgave. For, som Piet Hein har sagt:

Å spå hva der i morgen skjer,
er ingenlunde mulig mer.

Å spå om hva der skjer i dag,
er også en penibel sag.

Når jeg går riktig vidt så spår,
jeg hva der er skjedd i går.

I tråd med Piet Hein velger jeg derfor å ta utgangspunkt i enkelte av de utfordringer og utviklingsstrekk som vi allerede kan skimte i dag, når jeg skal snakke om morgendagen. Disse er selvfølgelig bare å regne som eksempler på utfordringer som jeg ser ut fra et politisk og planleggingsperspektiv, og som stiller krav om forskning og utviklingsinnsats.

2.1 Kompetanse, nyskapning og omstillinger i produksjonslivet

Dersom vi i Norge skal makte å sikre sysselsettingen og velferdssamfunnet også på lengre sikt, kreves i dag en ny giv hva angår produktutvikling, nyskapning og omstillinger i industrien. Og ikke bare i industrien, men i hele vårt produksjonsliv.

Det skulle her være unødvendig å peke på hvorfor dette i dag er mer påkrevet enn noen gang. Jeg vil her bare minne om at årsaken til våre økonomiske problemer ikke bare er for høye kostnader og lav produktivitet, men kanskje enda mer at vi i stigende grad produserer de gale varer og tjenester. Verdensøkonomien kan på mange måter sies å befinne seg i en strukturkrise, og store deler av vår produksjonskapasitet er knyttet til gårsdagens bransjer og produkter hvor der er betydelig overkapasitet. Samtidig ser vi at de land og de bedrifter her hjemme i Norge som gjør suksess (dem finnes det faktisk en del av), svært ofte kjennetegnes av avansert teknologi, målbevisst produktutvikling og kontinuerlig nyskapning og

omstilling. Her ligger i stor grad også nøkkelen til vår industrielle og økonomiske fremtid.

Nå er det ikke politikernes oppgave å svare på hvilke områder denne utvikling av kompetanse og teknologi skal skje. Men dersom jeg allikevel ble tvunget, ville jeg kanskje fremheve telekommunikasjoner og media, data og annen elektronikk, offshore, avansert verkstedindustri, ingeniør- og konsulentttjenester, energi og på lengre sikt bio- og havbunnsindustri.

Men de spørsmål vi må stille er: Er vårt utdanningssystem og våre grunnforskningsmiljøer istand til å bygge opp den brede kompetanse som er nødvendig for å befeste vår stilling som en avansert industrinasjon? Har vår industriforskning den kvalitet og det omfang som er nødvendig for å generere nye ideer, produkter og løsninger? Og fremfor alt: Er koblingen mellom våre teknologiske forskningsmiljøer og næringslivet god nok? Makter bedriftene å anvende den betydelige anvendte teknologiforskning som finner sted?

Jeg er glad for at arrangørene har avsatt en egen sekvens senere til å belyse disse påtrengende spørsmål.

2.2 Kommunikasjons- og mediarevolusjonen

I tilknytning til den industrielle teknologiutvikling står den såkalte revolusjonen innen kommunikasjons- og mediasektoren. Fremtidsbildet er preget av en nærmest eksplosjonsartet økning i tilbud og muligheter hva angår

informasjon og medier. Vår utfordring er å utnytte denne internasjonale utvikling som vi bare har begrenset herredømme over, til kulturell, sosial og menneskelig vekst og utvikling. Vi skal nemlig huske at mulighetene for det motsatte er legio.

Forsknings- og utviklingsinnsats er en forutsetning for å kunne utnytte de positive muligheter mediarevolusjonen reiser. Vi må utvikle en nasjonal kompetanse og infrastruktur som setter oss istand til å møte mediarevolusjonen på våre premisser. Vi trenger forskning om hvilke virkninger den økte valgfrihet har for den enkelte, oppvekstmiljøet og vår kultur, bl.a. for å legge forholdene til rette for de positive virkninger. Og endelig trenger vi i en tid med stadig sterkere kulturell og språklig påvirkning utenfra, humanistisk forskning og kunnskap og innsikt i språk, historie og kultur. Morgendagen vil både kreve at vi ruster opp den nasjonale, kulturelle egenart og identitet, samtidig som vi utvikler en sterkere orientering og bevissthet mot vår omverden.

Her hviler et særlig ansvar på den humanistiske forskning og kunnskapstradisjon, men også på samfunnsforskningen og informasjonsteknologien.

2.3 Nye mønstre for arbeid og fritid?

Et av de mest spennende og viktige perspektiver for sosial endring knytter seg til våre forestillinger om arbeid og fritid. På tross av visse skuffende tilbakeslag vet vi at det forhåpentligvis ikke vil ta altfor lang tid før de

7.

eller fleste kvinner deltar i yrkeslivet på lik linje med menn. Men vi vet likeledes at det rigide 9-4-mønster for arbeids- og åpningstider fremstår som stadig mer uegnet for både småbarnsforeldre og andre. Og endelig vet vi at den teknologiske utvikling på lengre sikt vil erstatte flere av de slitomme og manuelle arbeidsplasser vi kjenner i dag, og at morgendagens menneske sannsynligvis vil ha mer fritid til disposisjon.

Hvorledes skal vi møte disse nye utfordringer for arbeid og fritid? Klarer vi å utvikle den fleksibilitet og valgfrihet i arbeids- og åpningstider som er nødvendig for at bl.a. småbarnsforeldre skal gis mulighet for både meningsfylt arbeid, meningsfylt foreldreansvar og meningsfylt fritid? Hvorledes skal vi erkjennelsesmessig klare å løsrive oss fra vårt snevre arbeidsbegrep og innse at også mange ikke-betalte funksjoner i samfunnet både er prisverdige og må betraktes som arbeid i en utvidet forstand? Og hva skjer når folk frivillig eller ufrivillig bruker mindre tid på "jobben": Jobber de "svart", eller blir de som Toffler og nå senest den britiske samfunnsforsker Richard Rose har antydnet "prosumenter" som bruker mer tid på arbeid i og rundt hjemmet? (Jfr. her den fremvoksende "do it yourself"-ideologien.) Og hvorledes skal vi legge forholdene til rette for at de økte fritidsmuligheter utnyttes på en positiv måte?

Heller ikke på slike spørsmål kan forskningen gi oss svar. Men fordi hovedproblemet her vil være vanetenkning og usikkerhet for det ukjente, burde forskning og

Ukontrollert og uønsket utvikling vil bli en utfordring for morgendagens mønstre for arbeid og fritid.

2.4 Nærmiljøer og frivillig engasjement

I den videre utvikling av velferdssamfunnet er hovedutfordringen i dag ikke å ekspandere den offentlige velferdsstat, men å supplere denne med individuelt ansvar, frivillig engasjement og mellomliggende nettverk. Dette forutsetter i første rekke en aktivisering av nærmiljøene og enkeltmenneskets ansvar overfor sine omgivelser. Hvorledes skal vi ellers kunne hindre en ukontrollert og uønsket institusjonalisering, profesjonalisering og press på det offentlige velferdsapparat? Vi ønsker vel ikke at eldre, barn og unge og andre som ikke regnes blant de "vellykkede" yrkesaktive må bli et ansvar for de offentlige institusjoner? Og hvorledes kan vi gjennom familien og lokalmiljøet i en tid med dyptgripende forandringer og omstillinger legge grunnlag for den tilhørighet og sosiale stabilitet som er forutsetningen for en bedre livsstandard?

Også her kan forskning og forsøksvirksomhet hjelpe oss et stykke på vei. Vi trenger kunnskap om hvilke forhold som faktisk påvirker den enkeltes tilknytning til nærmiljøet. Hvilke fysiske og organisatoriske forhold er det som avgjør variasjonene i aktivitet og engasjement mellom ulike lokalmiljøer og ulike grupper? Er alle eksisterende profesjonskrav innen f.eks. helse- og sosialsektoren strengt tatt nødvendig, eller er det mulig

... i slike rollemenneskelige funksjoner.

2.5 Forvaltning og verdifelleskap

Det er ikke slik at forskningens rolle er avgrenset til de ting som vil komme. Som konservativ vil jeg også understreke betydningen av å forvalte og videreføre de mange positive verdier og elementer i den kultur og det samfunn som vi har fått overlevert fra tidligere generasjoner. Vårt forvalteransvar ligger på flere plan. Vi kan snakke om et fysisk forvalteransvar overfor bl.a. naturressurser og miljø, et kulturelt som bl.a. forplikter oss til å videreføre og -utvikle våre felles erfaringer og institusjoner, og ikke minst et åndelig og verdimesig forvalteransvar som tvinger oss til å svare på tendenser til normoppløsning og materialistisk forbruksmentalitet.

Også her øyner jeg en viktig oppgave for den kritiske forskning. Den kan gi indikasjoner på om vi vanskjötter vårt forvalteransvar. Den kan forhåpentligvis gi signaler om hva som truer de normer og det verdifelleskap vi ønsker å bevare, og hvilke tilpasninger til den moderne virkelighet som er nødvendig. Og endelig gjenstår det faktum at humanistisk forskning, kompetanse og kunnskapsformidling er en forutsetning for å kunne videreføre vårt verdifelleskap og vår kulturarv.

2.6 Offentlig sektor og bedre samfunnsstyring

Men som jeg påpekte innledningsvis er det høyst usikkert

en selv en intensivt forsknings- og utviklingsinnsats vil sette oss bedre i stand til å møte slike utfordringer som jeg her har skissert. En avgjørende begrensning ligger på det institusjonelle og politiske plan. Som bl.a. fremhevet i Stortingsmeldingen om Maktutredningen, er behovet i dag påtrengende for bedre samfunnsstyring og større omstillingsevne i offentlig sektor og offentlig økonomi. Forenklet kan vi derfor si at det i dag er en viktig selvstendig forskningsoppgave å legge grunnlaget for slikt politisk og institusjonelt reformarbeid som er nødvendig for at samfunnet skal bli i stand til å akkumulere og anvende den kompetanse og innsikt som forskningen for øvrig kan gi oss.

Heller ikke her er det rom for noen dyptgripende analyse av hvilke styringsproblemer som er mest aktuelle. Men det er flere spørsmål som peker seg ut:

Hva vet vi om de faktiske virkninger av det store antall lover, budsjetter og planer som hvert år vedtas fra myndighetenes side: Bidrar de utallige tiltak og virkemidler til å nå de oppsatte mål?

På samme måte bør man rette søkelyset mot fordelingsvirkningene av offentlige ordninger og programmer: Bidrar de i praksis til å utjevne sosiale og økonomiske ulikheter i samfunnet, slik formålet som regel tilsier.

Med utgangspunkt i de enorme ressurser den offentlige sektor i dag disponerer, tvinger også andre spørsmål seg frem: Hvorledes innføre motivasjons- og belønnings-

systemer som kan erstatte den prismechanismen som i privat sektor fremmer effektiv ressursutnyttelse? Kan det tenkes at flere av de "fellesskapsløsninger" som i dag bidrar til summen av offentlig overbelastning like gjerne kan delegeres til frivillige organisasjoner eller private bedrifter? Og hva er forutsetningene for at den offentlige sektor og økonomi skal kunne tilpasses nye behov og forutsetninger?

Hovedproblemet i samfunnsstyringen ligger allikevel ikke på det institusjonelle plan, men er snarere knyttet til svekket helhetsstyring og samordning med økt spillerom for interesse- og sektorhensyn i den politiske prosess. Selv om det ikke finnes noen sesam-sesam-løsninger som kan erstatte den politiske vilje og mot som må til for å si nei og prioritere de ulike interesser mot hverandre, kan forskningen allikevel bidra til å legge grunnlaget for bedre samfunnsstyring. Hvilke institusjonelle og politiske betingelser vil gi fellesinteressene og samordningen de beste muligheter? Hvorledes kan innholdet og karakteren av det offentlige engasjement påvirke makt- og innflytelsesforhold i den politiske prosess? Endelig ville det i en bredere idéhistorisk ramme være interessant å få kartlagt sammenhenger mellom, og forutsetninger for, det normative idégrunnlag og vårt politisk-administrative apparat. Eller sagt på en annen måte: Dersom vi ønsker å stimulere konsensus, fellesinteresser og individuelt ansvar, vil også forskning omkring dets idémessige forutsetninger og muligheter være påkrevet.

Vel, dette var bare noen som noen eksempler på aktuelle utfordringer som etter min mening også vil kreve innsats fra våre forsknings- og utviklingsmiljøer. Eksemplene er verken utfyllende eller representative, og kan snarere betraktes som noen utvalgte "visjoner" og illustrasjoner enn et forskningsprogram. Jeg utelukker heller ikke at innlederens bakgrunn og legning tilfeldigvis kan ha gitt presentasjonen en samfunnsvitenskaplig slagside.

3. Krav til forskningspolitikken

I lys av de store utfordringer vi står overfor frem mot årtusenskiftet, er vi tvunget til å besvare: Er forskningen og vårt forskningssystem i dag i stand til å møte disse behov og tilpasse seg de nye utfordringer? Er forskningen god nok, eller er det for mye middelmådighet og irrelevans? Og inntrykket av unødig byråkrati, uheldig ressursbruk og mangelfull prioritering og koordinering kan vel ikke være helt uten grunnlag i virkeligheten?

Det er ikke min oppgave å besvare slike spørsmål, men jeg synes det er nok at de ofte blir stilt. Vi trenger derfor en langsiktig forskningspolitikk som tildels må besvare hva det bør satses på, og dels hvem som skal legge premissene for denne innsats.

Dette er ikke nye problemstillinger. Det nye er kanskje at de nå blir tatt mer alvorlig. Det har gjennom de siste tiårene skjedd en utvisking av rollemønsteret og ansvarsfordelingen i norsk forskning som både forskerne

Vitenskapelig kvalitet og brukerelevans, er i altfor stor grad kommet i skyggen av den krattskog av forskningsorganer, institutter, kapitler og poster som har grodd frem og som etter hvert har fått selvstendig egenverdi. Vi vil derfor i tiden som kommer trenge en betydelig opprydding, hvorav hovedkomiteens melding nr. 6 Om organiseringen av forskningsvirksomheten i Norge bare er en begynnelse. Etter lengre tids avsliping og sløving trenger vi i dag å skjerpe instrumentet med den kjente forkortelsen: FoU.

Disse ambisjoner må selvfølgelig ledsages av en ydmyk erkjennelse av at dette ikke er noen lett oppgave. De problemer jeg har beskrevet skyldes selvfølgelig ikke udugelighet eller vrangvilje fra forskernes eller administratorens side, men er bl.a. et resultat av at politikerne tidligere har sviktet sin plikt til å formulere og gjennomføre en bevisst forskningspolitikk. Forskningspolitikk har frem til ganske nylig i altfor stor grad fremstått som mer eller mindre tilfeldige biprodukter av distriktpolitiske, utjevningpolitiske, sektorpolitiske og andre prisverdige mål.

Nå har allerede vår kultur- og vitenskapsminister i dag skissert visse hovedlinjer i Regjeringens forskningspolitikk. Jeg er overbevist om at oppfølgingen av disse vil sette forskningen bedre i stand til å møte de utfordringer vi står overfor. Dersom jeg fra mitt utgangspunkt skulle konkretisere noen av de krav som må stilles til forskningspolitikken, ville jeg bl.a. fremheve følgende:

1. Selv om en del av forskningen har betydelig egenverdi, må vi kunne stille krav til forskningen. Det er ikke nok å peke på behovet for forskning; den må i større grad kunne fremvise resultater. En hovedsaklig offentlig finansiert sektor som forvalter over 3 milliarder kroner og visstnok sysselsetter ca. 15 000 vitenskapelige årsverk, må særlig i dagens kritiske økonomiske situasjon forvente inngående spørsmål om nytten av slik satsing.
2. Det må stilles ubønhørlige krav om kvalitet til forskningen, særlig ved våre grunnforskningsmiljøer. Det er i stor grad grunnforskningen som danner grunnlaget for all annen forskning og utvikling, og for den oppbygging og kompetanse som er nødvendig for å importere utenlandsk viten som basis for egeninnsats i Norge. Dette kvalitetskravet kan best ivaretas av forskerne og deres miljøer selv, og krever i første rekke at evaluering og rapportering tas mer på alvor. Kritisk evaluering er noe annet enn destruktiv rivalisering mellom kolleger, på samme måte som det må være mulig å stille krav til rapportering av vitenskapelig produksjon og resultater uten å synke hen i en uproduktiv papirmølle.
3. Til den anvendte forskning må det i økende grad også stilles ufravilkelige krav om relevans. Dette er jo en forskning som i første rekke har instrumentell, og bare begrenset selvstendig verdi. Kravet om relevans må i første rekke innebære prioritering og kritisk vurdering av forskningsinnsatsen på de

det utvikles økonomiske mekanismer som kan "teste" behovene.

Slik "markedstest" kan i første rekke oppnås ved å stille strengere krav til egenfinansiering. Dette er således ikke primært et spørsmål om hvem som skal finansiere forskningen. Derimot vil strengere krav til egenfinansiering fra brukernes side gi større sannsynlighet for at forskningen virkelig er relevant, og for at brukerne i neste omgang føler forpliktelse til å anvende denne.

Dette er et prinsipp som ikke bare må gjelde NTNF og Industrieforskningen, men i prinsippet alle de offentlige og halvoffentlige institutter og tilbud som har til formål å utvikle, anvende og formidle viten på oppdrag.

Det bør stilles krav om en egenfinansieringsandel på minst 50% og kravet må gjelde både offentlige og private brukere.

Det samme resonnement tilsier at en mest mulig av den anvendte forskning bør foregå nær brukeren. Dette gjelder spesielt industrieforskningen, hvor det viser seg at den beste forskning og utvikling er den som foregår i bedriftenes egen regi. Slik ser vi at økte rammer for bedriftene til å avsette midler til

enn å blåse opp den offentlige forskningsinnsats.
Dette fordi de såkalte egenkapitalfond klart styrker
bedriftenes finansielle muligheter til å drive FOU.

4. Forskningspolitikken kan lett bli for snever, og må derfor suppleres med en bevisst innovasjonspolitik. Dette i erkjennelsen av at det er systematisk innovasjon snarere enn FOU i seg selv som er den sentrale drivkraft i samfunnet. Innovasjonspolitikken må bl.a. ha som mål å fremme tilegnelse, formidling og anvendelse av kunnskap på alle plan og på alle områder i samfunnet. I dette bildet fremstår bl.a. det å fange opp, formidle og anvende de kunnskaper og den kompetanse som allerede finnes internasjonalt som enda viktigere enn å fremskaffe ny viten og nye oppfinnelser her hjemme.

Behovet for en innovasjonspolitik er særlig påtrengende overfor produksjonslivet, hvor vi altfor lenge har fokusert på primitive tallstørrelser for bevilgninger til offentlig forskning. I det innovasjonspolitiske perspektiv fremstår skattepolitikken, deregulering og forenkling, utdanningssystemet, statlige innkjøp, utviklingskontrakter, veilednings- og formidlingstjenesten og ikke minst tilgang på risikokapital blant de forhold som sammen med FOU-innsatsen påvirker innovasjons- og nyskapingsevnen i næringslivet.

5. Jeg vil gjerne også slå et slag for effektivisering og avbyråkratisering av forskningssystemet og administrasjonen. Den store økningen i forsknings- og administrasjonskostnadene er vel kjent, uten at forskningens kvalitet og relevans kan sies å ha økt tilsvarende. Regjeringen vil her vurdere tiltak i forbindelse med oppfølgingen av Hovedkomiteens innstilling. I denne prosessen kommer vi neppe utenom en sanering og sammenslåing av de utallige institutter og komiteer vi har i vårt forskningssystem, en mindre bemanning i råd og utvalg, og større selvstyre og selvbestemmelse for de enkelte institusjoner. Det er også avgjørende å gi våre forskningsinstitusjoner forskningsvennlige, interne arbeidsvilkår. Regjeringen er sterkt opptatt av at disse hensyn gis konkrete uttrykk i forbindelse med det arbeid som nå foregår i flere departementer med sikte på å revidere og forenkle lover og avtaler som også vedrører våre forskningsinstitusjoner.
6. Vi må også satse mer på konsentrasjon og prioritering av forskningsinnsatsen i Norge. Det er klare grenser for hvor mange grunnforskingsmiljøer vi kan ha i et lite land som Norge, og spørsmålet er om ikke denne grense allerede er overskredet. En prioritert oppgave må derfor nå være å styrke universitetenes stilling.

Vi må også være villig til å konsentrere forskningsinnsatsen om noen færre, utvalgte områder, både i grunnforskningen og den anvendte forskning. Vi kan

etterrom både kvalititet og relevans som regel forutsatte at man går i dybden. Og da må vi særlig konsentrere innsatsen på de områder hvor vi er "gode" og har tradisjoner fra før.

7. De prinsipper som bl.a. er skissert ovenfor, må også gjelde den forholdsvis betydelige departementsfinansierte forsknings- og utviklingsvirksomhet. Som allerede varslet av Kulturministeren tidligere i dag, planlegger Regjeringen å trekke forskningsrådene mer aktivt inn i prioriteringen, konkretiseringen og forvaltningen av departementenes forskningsmidler. Samtidig vil vi søke å oppnå en bedre politisk koordinering av den forskning og utvikling som fortsatt vil skje i departementenes regi, gjennom Regjeringens forskningsutvalg.

Jeg ser en slik omlegging og samordning at departementenes forskningsvirksomhet som viktig også for å oppnå bedre helhetsstyring i samfunnet. Har ikke nettopp disse bevilgninger til forskning ofte bidratt til å forsterke sektorinteressenes innflytelse i vårt samfunn? Kan ikke disse bevilgningene i praksis ha lagt grunnlaget for ny ekspansjon på de ulike sektorer, mer eller mindre på bekostning av helhetsinteressene?

Det vil selvfølgelig fortsatt være behov for politisk definerte problemstillinger på de ulike sektorer, som supplement til de prioriteringer som foretas av

heltatsstyring, så målet være at slike forskningsoppdrag
i større grad blir gjenstand for politisk avveining
og samordning.

----- o -----

Takk for oppmerksomheten.